

ประกาศ

สถาปนาสมณศักดิ์

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

มีพระบรมราชโองการโปรดให้ประกาศว่า โดยที่ทรงพระราชดำริว่า พระธรรมวโรดม เป็นพระเถระผู้เจริญด้วยวิชาธิดุณ วิบุลยปฏิภาณญาณปรีชา ได้ศึกษาแตกฉานในพระปริยัติไตรปิฎกสัทธรรม รอบรู้วัชรสมันทั้งสกสมัน และไพรัชพากย์

เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๑๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๖

เป็นอย่างดี และชำนาญในกัมภีร์โหราศาสตร์พยากรณ์ ดำรง
 สถานอยู่ในสมณคุณแนกขัมปฏิบัติ สมบูรณ์ด้วยศีลาจารวัตร
 รัตติกัญญมหาเถรธรรมตลอดมาช้านาน ได้ประกอบกรณียกิจ
 เป็นที่ตานุหิตประโยชน์ไพศาล แก่พุทธจักรและอาณาจักร ตั้ง
 ปราบกฏความในประกาศสถาปนาเป็นที่รองสมเด็จพระราชาคณะ
 เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘ นั้นแล้ว

ครั้นต่อมา พระธรรมวโรดมยังเจริญด้วยอุตสาหวิริยาศึกษา
 สามารถ เอาภาภระพระพุทธานุศาสนเป็นพาหุภักจินตยสมათาน
 มิได้หือถอย ในการปกครองพระอารามก็เอาภาภระบูรณะ
 ปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุทั่ว ๆ ไปให้กลับมีสภาพมั่นคงขงกว่าแต่
 ก่อน โดยเฉพาะบรมบรรพชเนยสถานก็ได้จัดการบูรณะ
 เป็นการใหญ่ อันจักหวังได้ว้บุชเนยสถานแห่งนี้ จักเป็นศรี
 สว่างแก่พระนครได้แห่งหนึ่ง ในหน้าที่การบริหารทางคณะสงฆ์
 ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นองค์ประธานสังฆสภา ได้ปฏิบัติกรณ
 หน้าที่ให้สำเร็จเรียบร้อยเป็นผลดีตลอดมา บัดนี้ พระธรรม
 วโรดม ก็เจริญยิ่งด้วยพรรษาอายุกาล รัตติกัญญมหาเถรธรรม
 มั่นคงในพระพุทธานุศาสน เป็นองค์พรหมจริยาภีรัต สังเคราะห์

เล่ม ๑๐ ตอนที่ ๑๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ธันวาคม ๒๔๕๖

พุทธบริษัท ปกครองคณะสงฆ์ดำรงตำแหน่งสมณศักดิ์ติดต่อกันมาช้านานถึง ๔๕ พรรษา ได้เป็นครูและอุปัชฌายาจารย์แก่มหาชนเป็นอันมาก อุดมสำหรัสังฆะรอบรพระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ ศาสนิกบริษัทให้เจริญในธรรมปฏิบัติปฏิบัติยานุศิษย์ไพศาล เป็นที่เคารพนับถือสักการะบูชาแห่งพุทธมามกะชนทั่วไป สมควรจะสถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระราชาคณะได้

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดให้สถาปนา พระธรรมวโรดมขึ้นเป็นสมเด็จพระราชาคณะ มีราชทินนามตามจารึกในสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ญาณอดุลสุนทรนายก ตรีปิฎกวิद्याคุณ วิบุลคัมภีรญาณสุนทร มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี อรัณยวาสี สถิต ณ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร พระอารามหลวง มีฐานานุศักดิ์ตั้งฐานานุกรมได้ ๑๐ รูป คือ พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ศีลาจารย์ ญาณชาตมहाสังฆานุนายก ปิฎกธรรมรักษิต ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครูเมธังกรพระครูคู่สวด ๑ พระครูวรวงศ์พระครูคู่สวด ๑ พระครูธรรมรัต ๑ พระครูธรรมรุจิ ๑ พระครูสังฆวิจารณ์ ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑

เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ธันวาคม ๒๔๘๖

อนึ่ง ทรงพระราชดำริว่า พระธรรมปิฎก เป็นพระเถระ
เจริญด้วยอุตสาหวิริยปรชสาสามารถ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๕๓
แต่ยังเป็นสามเณรอยู่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ พระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณา
โปรดให้เป็นรูปหนึ่งในจำนวนพระภิกษุสามเณร ๓๓ รูป เฝ้าที่
รัชกาลในสภานั้น ที่ต้องพระราชประสงค์ให้ย้ายไปอยู่ ณ วัด
เบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ซึ่งโปรดให้สถาปนาเป็นพระอาราม
หลวงชั้นใหม่ และตั้งทรงพระกรุณาโปรดให้เป็นนาคหลวง
อุปสมบทเป็นประเดิม ณ พัทธสีมาแห่งพระอารามนั้นในวันที่
ย้ายไปอยู่นั้นด้วย ครั้นต่อมาได้ศึกษาแตกฉานในพระปริยัติ
ไตรปิฎกสัทธรรม สอบไล่ได้ในสนามหลวง ณ วัดพระศรี
รัตนศาสดาราม สำเร็จถึงภูมิเปรียญ ๘ ประโยค และทรง
พระกรุณาโปรดให้เป็นพระราชาคณะที่ พระนิกรมุนี พระราช
สุธี พระเทพสุธี และพระธรรมปิฎก โดยลำดับ ก็สามารถ
รักษาสมณวัตรและขนบธรรมเนียมประเพณีราชการได้เรียบร้อย
โดยสมควรแก่ตำแหน่งตลอดมา ประกอบด้วยพระธรรมปัญญา
มู่อุตสาหวิริยภ ในการทำงานเพื่องพระพุทธศาสนกิจ เป็นที่คา
นุหิตประโยชน์แก่พุทธจักร อาณาจักรมาโดยลำดับ กล่าวคือ

เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ธันวาคม ๒๔๘๖

การศึกษาในเบื้องต้นได้เป็นอุทเทศาจารย์สอนพระปริยัติธรรม
แต่พระภิกษุสามเณรในสำนักวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามอยู่
เป็นเวลานาน ได้เป็นกรรมการตรวจสอบความรู้นักธรรมและ
บาลีในสนามหลวง เป็นแม่กองสอบความรู้นักธรรมสนาม
สาขาแห่งสนามหลวงมณฑลนครราชสีมา มณฑลมหาสารคาม
มณฑลพายัพ และมณฑลนครชัยศรี เป็นประธานในการเปิด
สนามหลวงสอบความรู้ทั้งนักธรรมและบาลีแห่งสนามหลวง
จังหวัดนครปฐม ได้เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งสำนักเรียนปริยัติธรรม
สำหรับสอนพระภิกษุสามเณรขึ้นในวัดพระปฐมเจดีย์ และได้
ขยายจัดตั้งสำนักเรียนพระปริยัติธรรมขึ้นในวัดต่างๆ ในมณฑล
นครชัยศรี โดยส่งครูไปสอนในสำนักเรียนนั้น ๆ จนมีปริมาณ
มากยิ่งขึ้นโดยลำดับ นับว่าเป็นประโยชน์ยิ่งในการศึกษาพระ
พุทธศาสนา อันเป็นบ่อเกิดจริยาสมบัติแห่งประชาชนเป็น
อันมาก ในการบริหาร ได้เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเบญจม
บพิตร ฯ และเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๖๕ ในคราวที่เจ้าอาวาส
วัดพระปฐมเจดีย์ว่างลง โดยที่วัดนี้เป็นพระอารามหลวงชั้น
เอก และเป็นพระอารามที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ ซึ่งจักต้อง
พิจารณาเลือกสรรพระเถระผู้ทรงคุณธรรมที่เหมาะสมไปเป็น

เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๖

เจ้าอาวาส พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ได้ทรงพระราชวิจารณ์ตระหนักถึงคุณธรรมและความสามารถของพระธรรมปิฎกเป็นอย่างดี จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดแต่งตั้งให้ไปเป็นเจ้าอาวาสวัดพระปฐมเจดีย์ ที่สนองพระเดชพระคุณได้เรียบร้อยสมพระราชประสงค์ ต่อมาได้เป็นพระอุปัชฌายะในเขตจังหวัดนครปฐม เป็นเจ้าคณะมณฑลนครชัยศรี เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม และเมื่อคราวเปลี่ยนระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ใหม่ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๕๕๔ ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสังฆสภาตลอดมาจนในปัจจุบันนี้

อนึ่ง ย่อมเป็นที่ประจักษ์ว่า ตั้งแต่พระธรรมปิฎกได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดพระปฐมเจดีย์ และเป็นเจ้าคณะมณฑลนครชัยศรีดังกล่าวนั้น ก็ได้ตั้งหน้าเอาภาระธุระจัดระเบียบคณะสงฆ์ภายในเขตปกครองให้เจริญ มีระเบียบเรียบร้อยดียิ่งขึ้นเป็นอันมาก โดยเฉพาะการในพระอารามและในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ ซึ่งแต่ก่อนปรากฏว่าถาวรวัตถุและสิ่งก่อสร้างทั้งปวงมีสภาพเศร้าหมอง ชำรุดทรุดโทรมลงมาก นับว่ามีความเป็นอยู่อย่างไม่สมเกียรติ พระธรรมปิฎก

เล่ม ๒๑ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๖

ได้เริ่มจัดระเบียบวางแผนผัง และดำเนินการบูรณะซ่อมแปลง
ก่อสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ ขึ้นใหม่ ให้มีสภาพมั่นคงสะอาด
เรียบร้อยสมบูรณ์ดีโดยตลอด สำหรับเสนาสนสงฆ์นับว่าได้
สร้างขึ้นใหม่เกือบทั้งพระอาราม ส่วนในบริเวณองค์พระปฐม
เจดีย์ ได้จัดสร้างพระอุโบสถคอนกรีตขึ้นใหม่ทั้งหลัง นอก
จากนั้นได้จัดการบูรณปฏิสังขรณ์สิ่งก่อสร้างที่ปวงให้กลับมี
สภาพมั่นคงแข็งแรงสะอาดเรียบร้อยโดยทั่วไป นับว่าพระ
อารามนี้ได้กลับมีสภาพความเป็นอยู่อย่างสง่างามสมเกียรติเป็น
พระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรมหาวิหารโดยแท้จริง ดัง
ที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้

กรณีกิจที่ปวง ซึ่งพระธรรมปิฎกได้บำเพ็ญ เป็นผลดี
ในการพระศาสนาดังกล่าวมาโดยลำดับ จึงนับว่าเป็นผู้เจริญ
ด้วยอดสาหวิริยาภาพ และสมบูรณ์ด้วยคุณธรรมปรีชาสามารถ
ประจักษ์อยู่แก่มวลพุทธบริษัท ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิตโดย
ทั่วไป

บัดนี้ พระธรรมปิฎกเจริญด้วยพรรษาอายุกาล วิยวุฒิ คุณ
วุฒิ มั่นคงในพระพุทธศาสนา เป็นอจลศรัทธา พรหมจริยา
ภักดี สงเคราะห์พุทธบริษัทให้เจริญในธรรมปฏิบัติ ดำรง

เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๑๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๖

สมณศักดิ์ติดต่อกันมาช้านานถึง ๕๑ ปี มีศิษยานุศิษย์ทั้ง
บรรพชิตและคฤหัสถ์อย่างไพศาล เป็นที่เคารพสักการแห่ง
พุทธมามกะชนโดยทั่วไป สมควรยกย่องให้ดำรงในสมณ
ฐานันดรที่พระราชอาณาผู้ใหญ่ได้

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดให้สถาปนาพระธรรมปิฎก
เป็นที่รองสมเด็จพระราชาคณะ มีราชทินนามตามจารึกใน
หิรัณยบัฏว่า พระธรรมวโรดม บรมญาณอดุล สุนทรนายก
ตรีปิฎกคุณาลังการภูษิต สุทธิกิจสาทร มหาคณิสสร บวรสังฆา
ราม ความว่า สติถ ฌ วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร พระ
อารามหลวง จังหวัดนครปฐม มีฐานานุศักดิ์ตั้งฐานานุกรมได้
๘ รูป คือ พระครูปลัดสุวัฒนสุตคุณ วิบูลคณิสสร ชุราทร
มหาคณานุนายก ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑
พระครูศัพทวิมลพระครูคู่สวด ๑ พระครูมงคลวิลาสพระครู
คู่สวด ๑ พระครูสังฆรักษ์จิต ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑

ขออาราธนาพระคุณผู้ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณฐานันดร
เพิ่มอสิริยศในครั้งนี้ จงรับธุระพระพุทธศาสนา เป็นภาระ
สั่งสอนช่วยระงับอชिरณี และอนุเคราะห์พระภิกษุสามเณรใน

เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๖

คณะและในพระอาราม ตามสมควรแก่กำลังและอิสริยยศซึ่ง
พระราชทาน และจงเจริญ อายุ วรรณ สุข พล ปฏิภาณ
คุณสารสิริสวัสดิ์ จิรัฎฐิติ วิรุฬห์ไพบุลย์ ในพระพุทธศาสนา
เทอญ

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี